

een flink aantal soorten. De NMZH zal daar bezwaar tegen maken, daarbij ondersteund door een grote coalitie van regionale natuurbeschermingsorganisaties. Ook onze afdeling neemt aan deze coalitie deel, en zal haar eigen inhoudelijke kennis daarbij aandragen. Onze afdeling is voornemens deze samenwerking de komende jaren daar waar mogelijk uit te bouwen. Niet alleen staan we daardoor samen sterker maar voorkomen we ook veel dubbel werk en voorkomen we dat elke afdeling afzonderlijk juridische kosten (denk aan griffierechten bij gerechtelijke procedures) moet maken.

Natuurbescherming op Voorne-Putten

Op ons eiland zullen we waar mogelijk met partnerorganisaties als de Verontruste Burgers de samenwerking zoeken. Speciale aandacht heeft natuurlijk de samenwerking met de terrein-beherende organisaties als het Zuid-Hollands Landschap, Natuurmonumenten en Staatsbos-beheer. Onze eigen inbreng zal uitgaan van een pro actieve houding. Dat wil zeggen dat we zullen trachten meer bekendheid te geven aan de natuurwaarden die voortvloeien uit de talrijke onderzoeken die we telkens uitvoeren. We richten ons op het opbouwen van goede contacten met gemeenten, waterschappen en andere overheden opdat we zoveel mogelijk voorkomen dat we achteraf bezwaarschriften moeten gaan indienen. Dat kost veel menskracht en tijd. We richten ons daarbij vooral ook op de ruimtelijke plannen die de natuurwaarden kunnen bedreigen c.q. kunnen versterken. De op te richten werkgroep zou daartoe een eerste overzicht voor de komende jaren kunnen maken.

De afdeling roept geïnteresseerden op zich te melden voor deelname aan de nieuwe werkgroep natuurbescherming. Voor nadere informatie kan men contact opnemen met de voorzitter, via het emailadres tbriggeman@upcmail.nl.

De haas (*Lepus europaeus*) 0-70 cm lang, 30 cm hoog, 4-6 kg door Gerda Hos

Als ik naar mijn vrijwilligerswerk op een zorgboerderij net buiten Brielle fiets, zie ik vaak hazen. Zeker aan het eind van de winter en het begin van het voorjaar. Dit bruingele dier met zijn lange oren met zwarte oortoppen en super lange achterpoten van wel 60 cm lang leeft meestal alleen, behalve in de voortplantingstijd (rammeltijd). Dan spelen de hormonen op en zijn ze niet meer te houden.

Zijn ze normaal uitermate voorzichtig dan is daar nu niets meer van te merken. De mannetjes (rammelaars) rennen rond, maken bokkensprongen, trappen elkaar echt erg hard (af en toe sneuvelt er zelfs eentje) of staan op de achterpoten met elkaar te boksen. De haren vliegen vaak in het rond en dat allemaal om indruk op een moerhaas te maken.

Het gebeurt wel dat een groep van 12 mannetjes deze capriolen aan het uithalen is. Een mannetje rent vaak uren, soms wel dagen achter een vrouwtje aan. Komt hij te dichtbij, dan verkoopt ze hem een klap met haar voorpoten op zijn kop. Het mannetje is echter niet zo netjes opgevoed en slaat gewoon terug. Tijdens dit bronstgevecht worden geurstoffen uitgewisseld om alvast goed aan elkaar te wennen. Uiteindelijk volgt de hazenbruiloft en daarna kiest manlief het hazenpad.

Haas

Elke haas paart met verschillende partners. De piek is in het voorjaar, maar de paring kan het hele jaar door plaatsvinden. Na 42 dagen volgt de geboorte van 1-4 jongen in een ondiepe holte (leger of pot) onder dichte vegetatie, die in tegenstelling tot jonge konijnen (worden in een hol geboren) volledig behaard zijn en ook al kunnen zien. De tijdelijk geurloze moerhaas verlaat de jongen heel snel na de geboorte en komt alleen terug om ze te zogen. Meestal blijft ze toch wel in de buurt om eventuele belagers weg te jagen. Na 3 dagen maakt het jonge haasje een eigen leger. Als de moeder terugkomt om ze te zogen, roept ze de jongen met een laag hoornachtig geluid bij elkaar. Dit doet ze ongeveer 23 dagen en daarna worden de jongen geacht voor zichzelf te kunnen zorgen.

Hazen hebben zodoende een heel zwaar leven. Vanaf de geboorte staan ze bloot aan allerlei bedreigingen (roofvogel, kraai, ekster, hermelijn, vos, verwilde huiskat, stropende hond & mens, verkeer, jager en levensbedreigende ziekten). Jonge haasjes zijn bovendien erg gevoelig voor nat weer en winterkou. Het eerste jaar blijven er maar 15% van alle geboren haasjes in leven. Aan het einde van het eerste jaar zijn ze geslachtsrijp en kunnen voor nageslacht gaan zorgen als ze tenminste de jachtperiode van 15 oktober t/m 31 december overleven. Al hebben ze daar wel een paar trucjes voor. Zo blijven ze overdag platgedrukt in hun leger. Ze slapen slechts een paar minuten achter elkaar en dan ook nog heel licht (hazenslaapje!). Met de grote oren (lepels), die ze 190° naar buiten kunnen draaien, kunnen ze heel goed horen, en doordat de ogen aan de zijkant van de kop staan hebben ze een blikveld van 360°. Tevens hebben ze een sterke reukzin, kunnen over sloten springen en zelfs zwemmen. Tijdens het rennen komen de achterpoten voor de voorpoten en kunnen ze wel 65 km/uur halen. In geval van nood steken ze hun oren omhoog als radar en daarna houden ze zich platgedrukt en stil. Komt het gevaar te dichtbij dan kiezen ze het hazenpad en rennen al zigzaggend en haken slaand (in volle vaart haaks van richting veranderen) voor hun leven. Ondanks deze goed ontwikkelde trucs en zintuigen zijn ze vaak letterlijk het "haasje". De haas heeft dan ook de "eer" tot de meest bejaagde wildsoort te behoren. Is hij mooi klaar mee!

Ook onze moderne agrarische methoden, waardoor er alleen nog maar grote saai akkers

c.q. weilanden zijn, zorgen ervoor dat ze niet aan goed voedsel kunnen komen. Ze hebben echt een variatie aan kruiden, grassen, bladeren en twijgen nodig voor een gezonde groei.

Bij gebrek hieraan doen ze zich tegoed aan landbouwgewassen en dat maakt ze weer tot schadelijke dieren! Hun habitat hebben wij omgetoverd tot een soort woestijn zonder dekking en bescherming bij slecht weer. Daar bovenop maakt het verkeer ook nog veel slachtoffers. Al met al ziet het leven er voor een haas niet zo rooskleurig uit. Ze redden het nog door hun grote vruchtbaarheid en 2-3 worpen per jaar. Maar als we willen dat ze niet net als de kwartel en patrijs zeldzaam worden en we nog lang van zijn bokkensprongen en bokspartijen willen genieten, zullen we toch iets moeten veranderen. Laten we als eerste maar beginnen met het stoppen van de drijfjacht! Zo heeft de haas nog een kans om aan het schot hagel te ontkomen en heeft de jager een grotere uitdaging om een haas op de "korrel" te nemen. Ik ben al voor!

Zuid-Hollands Landschap

Iedereen kan wel wat Zuid-Hollands Landschap gebruiken.

Om inspiratie op te doen of zich te verwonderen. Wilt u kennis maken met natuurnieuws of routes in de mooie gebieden die de Stichting Het Zuid-Hollands Landschap beschermt. Vraag dan een gratis proefnummer aan.

Het proefnummer mag vrijblijvend en zonder verplichtingen worden gestuurd aan:

Voornaam	☐ m ☐ v
Achternaam	
Adres	
Postcode	
Woonplaats	

Stuur deze bon naar: Stichting Het Zuid-Hollands Landschap, t.a.v. de Beschermersadministratie, Antwoordnummer 10202, 2600 WB Delft of ga naar www.zhl.nl/proefnummer

